

logic học, một người theo chủ nghĩa duy lý, một học giả, một nhà nghiên cứu – ngay cả khi những mộng tưởng giữa ban ngày đã dẫn ông đi hoàn toàn chệch hướng.

Những hận thù to lớn của Marx mâu thuẫn sâu sắc với các khuôn mẫu Kinh Thánh của ông. Khó có thể nói ông căm ghét ai hơn, những "kẻ lệch chuẩn" trong chính phe của mình – những người như Proudhon, Bakunin, Lassalle – hay kẻ thù giấu mặt, phi cá nhân, tầng lớp Đại tư sản tư bản (*Grande Bourgeoisie Capitaliste*) mà ông đã tấn công một cách bớt cá nhân hơn, theo một cách chung chung hơn nhiều so với các đồng chí cánh tả của mình. Trong tất cả những điều này, ông được hỗ trợ bởi một ngòi bút cực kỳ trôi chảy, bởi một văn phong xuất chúng làm sống động ngay cả một tác phẩm về cơ bản là khô khan như cuốn *Tư bản* bằng những đoạn văn hoa mỹ. Tuy nhiên, con người thật của Marx trở nên sống động trong các bức thư của ông, đặc biệt là khi ông trút lòng căm hận lên những người bạn cũ, các cộng sự hay những người có cảm tình với mình. Marx thực sự đã ganh đua với Engels trong việc dội những lời chửi rửa bài Do Thái lên đầu Lassalle, những lời lăng mạ mang tính chất phỉ báng ngoại hình, nhắc nhở chúng ta theo đúng nghĩa đen về tò tuần san tục tĩu *Der Stürmer* của Đức Quốc xã do Julius Streicher biên tập. Marx coi Lassalle là một "tên Do Thái giống mọi đen" (*niggerlike Jew*), nhưng những lời chửi rửa của Engels cũng chẳng ôn hòa hơn chút nào. Xét trên một phương diện nào đó, những thái độ này không quá đáng ngạc nhiên vì chủ nghĩa xã hội và nhãn quan Do Thái, tâm trí Do Thái, cũng như tính cách Do Thái không dễ dàng dung hòa với nhau. Thuộc một nhóm thiểu số tôn giáo bên trong thế giới Cơ Đốc giáo (nơi mà họ vẫn duy trì những mối liên kết đầy bí ẩn), người Do Thái có xu hướng phê phán thường thấy ở các nhóm tôn giáo nhỏ ở khắp mọi nơi.

Khi không ngừng đặt câu hỏi về phần lớn những nền tảng trí tuệ - tinh thần mà đa số dựa vào đó để sống, những nhóm thiểu số này thường sẽ rất kiên quyết trong sự phủ định của họ và do đó dễ dàng trở nên không được ưa chuộng, bởi vì những kẻ phạm phu tục tử luôn thù ghét những nhà phê bình. Nếu để những nhóm thiểu số như vậy vươn lên về mặt tài chính, sự chống đối nhắm vào họ sẽ gia tăng: Lòng đố kỵ sẽ được cộng hưởng cùng sự khó chịu và nghi ngờ. Tình trạng này hoàn toàn không phải là cá biệt, giống hệt như trường hợp của những người theo phái Calvin ở Pháp, người Đức ở nước Nga cũ, người Hy Lạp và người Armenia ở Thổ Nhĩ Kỳ, người Copt ở Ai Cập, người Parsi ở Ấn Độ, người Ấn Độ ở Châu Phi, người Việt ở Campuchia, hay người Hoa ở Indonesia.